

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงงูใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษา กับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2548 โดยแบ่งเป็น จังหวัดระยอง จำนวน 168 คน จังหวัดชลบุรี จำนวน 779 คน และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 158 คน รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 1,105 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพของครู จากประชากรที่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยแบ่งเป็น ดังนี้

- 2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 480 คน

- 2.2 เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 480 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนสถานภาพของครูจากประชากรครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 27 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามสถานภาพของครู และจังหวัดในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

จังหวัด	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	หัวหน้าแผนก	ครูผู้สอน		หัวหน้าแผนก	ครูผู้สอน	
ระยอง	33	135	168	23	94	117
ชลบุรี	128	651	779	41	210	251
ฉะเชิงเทรา	32	126	158	22	90	112
รวม	193	912	1,105	86	394	480

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา สถานภาพ และประเภทวิชาที่สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยแบบสอบถามนี้มุ่งวัดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในด้านการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับมาจากแบบประเมินพฤติกรรมผู้นำ ตามแนวคิดของ ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) ได้มุ่งศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบของการ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก แบบสอบถามนี้ได้มุ่งวัดแรงงูใจในการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอน 3 ด้าน คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการผูกพัน และความต้องการอำนาจ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากแบบสอบถามของ ดำรงค์ ศรีธรรม (2543, หน้า 124-130) มาเป็นแนวทางใน การสร้างแบบสอบถาม สำหรับใช้วัดแรงงูใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นแบบวัดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. แรงงูใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่มีความต้องการความสำเร็จ
2. แรงงูใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่มีความต้องการความผูกพัน
3. แรงงูใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่มีความต้องการอำนาจ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

3. กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

3.1 ปัจจัยด้านลักษณะผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ของของครูผู้สอน แบ่งเป็นประสบการณ์มากและประสบการณ์

น้อย

3.1.2 สถานภาพ แบ่งเป็นหัวหน้าแผนก และครูผู้สอน

3.1.3 วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน แบ่งเป็นปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และสูงกว่า

ปริญญาตรี

3.1.4 ประเภทวิชาที่สอน แบ่งเป็นประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ และสามัญสัมพันธ์

3.2 พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

3.2.1 พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบบังการ

3.2.2 พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ

3.2.3 พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบให้การสนับสนุน

3.2.4 พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

3.3 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

3.3.1 แรงจูงใจในด้านความต้องการความสำเร็จ

3.3.2 แรงจูงใจในด้านความต้องการความผูกพัน

3.3.3 แรงจูงใจในด้านความต้องการอำนาจ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้า แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การหาค่าอาจจำแนก และความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ดำเนินการดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความชัดเจน และเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย

1.2.1 คร.สมุทพร ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.3 ดร.ไชยยันต์ ถาวระวรรณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี

1.2.4 ว่าที่ร้อยตรีณรงค์ เกษตฤบาล ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคระยอง

1.2.5 นายศิริ จันทำรุ่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

2. การหาอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง แล้วไปทดลองกับครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation)

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .28 ถึง .89 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 135)

2.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .30 ถึง .81 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 136)

2.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1991, pp. 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแต่ละฉบับดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .96 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 135)

2.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .95 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 136)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม จำนวน 480 ฉบับ ให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยจัดของ จำหน่ายของ พร้อมติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนภายใน 15 วันตามกำหนด

1.2 สำหรับแบบสอบถามที่ไม่ได้ส่งคืนตามกำหนด ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ ได้รับคืน มาทั้งสิ้น 458 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.42

2. การจัดกระทำข้อมูล

2.1 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่คืนมาทั้งหมด

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เกณฑ์การให้คะแนนสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดให้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน วุฒิการศึกษา สถานภาพ และประเพณีวิชาที่สอน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดคะแนนตามแนวคิดของ ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) จำนวน 32 ข้อ

โดยได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบบงการ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบให้
การสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดตัวเลขระดับพฤติกรรมมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำมาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อย
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนอาชีวศึกษา
เอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ โดยศึกษาแรงงูใจด้านความต้องการ
ความสำเร็จ ด้านความต้องการความผูกพัน และด้านความต้องการอำนาจ โดยกำหนดตัวเลขระดับ
แรงงูใจ มีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีแรงงูใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีแรงงูใจในการปฏิบัติงานมาก
- 3 หมายถึง มีแรงงูใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
- 2 หมายถึง มีแรงงูใจในการปฏิบัติงานน้อย
- 1 หมายถึง มีแรงงูใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดพฤติกรรมผู้นำของ
ผู้บริหารโรงเรียนและแรงงูใจในการปฏิบัติงานของครู โดยเอาคะแนนเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัด
โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-25)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และแรงงูใจในการปฏิบัติงานมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และแรงงูใจในการปฏิบัติงานมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และแรงงูใจในการปฏิบัติงานปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และแรงงูใจในการปฏิบัติงานน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมภาวะผู้นำ และแรงงูใจในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Runyon, 1996 cited in
Cohen's, 1998, p. 994)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -0.29 ถึง -0.10 และ 0.10 ถึง 0.29 ถือว่ามี
ความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -0.49 ถึง -0.30 และ 0.30 ถึง 0.49 ถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง -0.50 และ 0.50 ถึง 1.00 ถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธี วิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาวิจัยดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และสถานภาพของครู มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test)
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทวิชาที่สอนของครูมีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ One-Way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และสถานภาพของครู มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test)
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทวิชาที่สอนของครู มีความ แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ One-Way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD
5. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก สถิติที่ใช้คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)
6. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำนาย แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออก สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)